

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Ing. Silvie Svobodové ve věci

navrhovatele: **Praha 4 sobě - sousedé a nezávislí**
jednající volebním zmocněncem Ing. D. K.
bytem X

zastoupený Mgr. J. S. jako obecným zmocněncem
bytem X

proti: **1. Úřad městské části Praha 4**
se sídlem Antala Staška 2059/80b, Praha 4
2. Jan Hušbauer,
bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Michaelou Miklášovou
se sídlem Wagnerovo náměstí 1541, Beroun
3. Robert Králíček
bytem X
4. Bc. Pavel Fišer
bytem X
zastoupený advokátem JUDr. Janem Lokajíčkem, Ph.D.
se sídlem Na Poříčí 1047/26, Praha 1
5. Tomáš Chaloupka
bytem X
6. Jana Svatá
bytem X
7. Irena Michalcová
bytem X
8. Patrik Opa
bytem X
9. Ing. Zdeněk Kovářík
bytem X
10. Ondřej Kubín
bytem X
11. Lucie Gramelová
bytem X
12. Ondřej Fanta
bytem X

o návrhu ze dne 6. 10. 2022 na neplatnost volby kandidátů do zastupitelstva městské části Praha 4 ve volbách konaných 23. 9. 2022 - 24. 9. 2022

takto:

I. Návrh se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Návrhem doručeným Městskému soudu v Praze dne 6. 10. 2022, který byl upřesněn podáním ze dne 11. 10. 2022, se navrhovatel jakožto řádně registrovaná volební strana, resp. sdružení politických stran Strany zelených a nezávislých kandidátů pro volby do zastupitelstva městské části Praha 4 domáhal vyslovení neplatnosti volby kandidátů (odpůrců č. 2 – 10) ve volbách konaných 23. 9. 2022 - 24. 9. 2022 (dále jen „volby“) a též vyslovení neplatnosti volby náhradníků kandidáta (odpůrců č. 11 – 12) v týchž volbách. Těžiště navrhovatelovy argumentace spočívá v tvrzení, že odpůrci č. 2 – 12, jejichž volbu návrhem napadá, jsou sice přihlášení k trvalému pobytu na Praze 4 ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o volbách“), avšak toliko účelově, což je v rozporu s ustálenou judikaturou Ústavního soudu, podle níž je třeba, aby zastupitel svou obec znal a aby alespoň v jisté míře sdílel život svých voličů.
2. K jednotlivým kandidátům, jejichž zvolení zastupitelem či náhradníkem napadá, uvedl navrhovatel následující. Odpůrce č. 2 - kandidát volební strany ANO 2011 Jan Hušbauer ve skutečnosti žije v obci Hradištke ve Středočeském kraji, odkud také pochází a účastní se zde spolkového života (nastupuje za lokální fotbalové kluby). Poslední zaměstnávání vykonával na Praze 12 a na Praze 4 nevlastní žádnou nemovitost. Odpůrce č. 3 - kandidát volební strany ANO 2011 Robert Králíček ve skutečnosti žije v městské části Praha 12, kde má sídlo i společnost ARK Communications s.r.o., jejímž je společníkem a jednatelem, a kde také působil jako místostarosta. Na Praze 4 nevlastní žádnou nemovitost a nemá k této městské části jinou vazbu, než že zde byl v roce 2018 zvolen do funkce zastupitele, na kterou vzápětí rezignoval. Odpůrce č. 4 - kandidát volební strany ANO 2011 Pavel Fišer ve skutečnosti žije v obci X ve Středočeském kraji. Fiktivní trvalé bydliště tento kandidát zjevně nepoužil poprvé, protože předchozí trvalé bydliště měl na adrese administrativní budovy Dům Radost na Praze 3. Na Praze 4 nevlastní žádnou nemovitost a navrhovateli není známa žádná jeho vazba na Prahu 4. Odpůrce č. 5 - kandidát volební strany ANO 2011 Tomáš Chaloupka ve skutečnosti žije na Praze 2 – Vyšehradě. Navrhovateli není známa žádná vazba tohoto kandidáta na Prahu 4 kromě vykonávání funkce zastupitele a čerpání požitků s ní souvisejících. Odpůrkyně č. 6 - kandidátka volební strany ANO 2011 Jana Svata je účelově hlášena k trvalému pobytu na Praze 4 – Michli, ve skutečnosti však bydlí v Praze 4 – Kunraticích, kde má též evidováno sídlo svého podnikání trenérky golfu. Své skutečné bydliště prezentovala i v pořadu TV Barrandov „Popelka“. Nedávno koupila nemovitost ve Vestci u Prahy, patrně pro účely vlastního bydlení. Mimo vykonávání funkce zastupitelky nemá žádnou skutečnou vazbu na Prahu 4. Odpůrkyně č. 7 - kandidátka volební strany ANO 2011 Irena Michalcová ve skutečnosti žije na Praze 11 – Chodově. V dětství a mládí sice na Praze 4 žila, následně se však odstěhovala na Prahu 11, kde byla i veřejně činná. Svou adresu na Praze 11 uvádí i v záznamu mateřské školy, jejíž je ředitelkou. V minulosti tato kandidátka vazby na Prahu 4 měla, ty však nyní prakticky neexistují. Odpůrce č. 8 - kandidát volební strany SPOLEČNĚ ODS a TOP09 Patrik Opa žije ve skutečnosti na Zbraslavi, kde parkuje i svůj služební automobil. Jeho dcery dlouho navštěvovaly základní školu na Zbraslavi, nyní navštěvují gymnázium v X. V minulosti tento kandidát vazby na Prahu 4 měl, ty však nyní (mimo výkon veřejné funkce) prakticky neexistují. Odpůrce č. 9 - kandidát volební strany SPOLEČNĚ ODS a TOP09 Zdeněk Kovářík ve skutečnosti žije na Praze 13, na níž je úzce navázán mj. proto, že byl jako

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

zástupce zřizovatele jmenován do školské rady ZŠ Lužiny, a to minimálně do 11. 7. 2021. Je zaměstnán jako zástupce tajemníka Úřadu městské části Praha 1. Vedle výkonu veřejné funkce (zastupitele) nemá žádnou skutečnou vazbu na Prahu 4. Odpůrce č. 10 - kandidát volební strany SPOLEČNĚ ODS a TOP09 Ondřej Kubín ve skutečnosti žije na Praze 11 – Chodově. Do Prahy se dle svých slov přestěhoval z Benešova. Kromě vykonávání funkce zastupitele nenalezl navrhovatel žádný doklad o skutečné vazbě tohoto kandidáta k Praze 4. Odpůrkyně č. 11 - kandidátka volební strany SPOLEČNĚ ODS a TOP09 Lucie Gramelová využívá prostory na adrese hlášeného trvalého pobytu na Praze 4 pro své podnikání (má zde učebnu a obchod). Sídlo podnikání má přitom v Březnici, kde je dle zjištění navrhovatele její skutečné bydliště v rodinném domku jejích příbuzných. Vazba této kandidátky na Prahu 4 plyne jen z toho, že zde podniká. Odpůrce č. 12 - kandidát volební strany SPOLEČNĚ ODS a TOP09 Ondřej Fanta ve skutečnosti žije ve Vrchlabí. Na Praze 4 pouze provozuje koupaliště (biotop Lhotka), což je jeho jediná vazba na Prahu 4.

3. Navrhovatel má za to, že v případě některých kandidátů (Ireny Michalcové, Patrika Opy a Zdeňka Kovářika) je situace sice mírně odlišná, protože v minulosti jistý vztah k Praze 4 měli, nicméně se této městské části v průběhu let odcizili a není možné, aby sdíleli zájmy svých voličů. V ostatních případech jediný vztah kandidátů k městské části Praha 4 spočívá v tom, že tam na základě účelového přihlášení k trvalému pobytu nepodloženého skutečným pobytem a vztahem k obci poslední volební období tyjí z veřejných funkcí. Pouhé pokračování ve veřejné funkci za situace, kdy ostatní vztahy kandidáta vůči obci byly zpřetrhány, nemůže samo o sobě založit jeho volitelnost pro další funkční období. Jinak by totiž volitelnost bylo možné „vydržet“ zcela proti smyslu zákona.
4. Navrhovatel k prokázání výše uvedených tvrzení navrhl provedení důkazů výsledky jednotlivých odpůrců - kandidátů, jejichž volbu napadá, dále dožádáním telekomunikačních operátorů ohledně místa, zda kde se tito odpůrci v nočních hodinách přihlašují do mobilní sítě jejich telefony, fotografiemi zvonků na adresách tvrzeně účelových bydlišť, výpisy z katastru nemovitostí a různými internetovými stránkami, v nichž jsou obsaženy informace o odpůrcích – kandidátech.
5. Navrhovatel je toho názoru, že odpůrci č. 2 – 12 nejsou způsobilí být zvoleni členy zastupitelstva městské části Praha 4 ani jejich náhradníky, a jimi získané hlasy nemohou být započteny ve prospěch volebních stran ANO 2011 a SPOLEČNĚ ODS a TOP09. Odečtením těchto hlasů poklesne celkový součet hlasů získaných volební stranou ANO 2011 na 282 584 a celkový součet hlasů získaných volební stranou SPOLEČNĚ ODS a TOP09 na 358 981, čímž dojde ke změně pořadí podílů hlasů, kdy oproti původně spočtenému výsledku voleb získá navrhovatel a volební strana SPOLEČNĚ PRO PRAHU 4 navíc po jednom mandátu; naopak volební strany ANO 2011 a SPOLEČNĚ ODS a TOP 09 získají o jeden mandát méně.
6. Vzhledem k výše uvedenému navrhovatel navrhl, aby soud rozhodl, že volba kandidátů – odpůrců č. 2 – 10 do zastupitelstva městské části Praha 4 ve volbách konaných dne 23. a 24. září 2022 je neplatná, dále že volba kandidátů – odpůrců č. 11 – 12 náhradníky kandidátů zvolených za volební stranu SPOLEČNĚ ODS a TOP09 do zastupitelstva městské části Praha 4 ve volbách konaných dne 23. a 24. září 2022 je neplatná, a že do zastupitelstva městské části Praha 4 byli ve volbách konaných dne 23. a 24. září 2022 zvoleni kandidát volební strany Praha 4 sobě – sousedé a nezávislí RNDr. Jiří Bendl, CSc., a kandidátka volební strany SPOLEČNĚ PRO PRAHU 4 Lenka Sládková.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

7. Odpůrce č. 1 ve vyjádření k návrhu uvedl, že mu nepříslušelo posuzovat, zda v kandidátní listině a v prohlášení kandidátů obsažená informace o adrese jejich trvalého pobytu splňuje i kritérium tzv. materiálního občanství obce. Zákon o volbách odpůrci 1) nedává pravomoc žádat po kandidátech, aby prokazovali, že na uvedených adresách skutečně bydlí. Rozhodující je tak pouze údaj o místě trvalého pobytu v Praze 4.
8. Odpůrce č. 2 ve vyjádření k návrhu označil návrh za nedůvodný a tvrzení navrhovatele o účelovosti jeho přihlášení k trvalému pobytu na Praze 4 za nepravdivé. Soudu předložil výpisy z katastru nemovitostí a nájemní smlouvy, kterými prokazuje, že dlouhodobě žije na Praze 4. Celá řada skutečností, které dle navrhovatele svědčí o absenci vztahu odpůrce č. 2 k Praze 4, s jeho kandidaturou a zvolením vůbec nesouvisí (jeho vlastnické právo k nemovitostem mimo Prahu 4, sportovní aktivity a základní škola jeho dcery). Na Praze 4 je odpůrce č. 2 zastupitelem od roku 2018 a aktivně se zapojuje do tamního společenského života.
9. Odpůrce č. 3 ve vyjádření k návrhu upozornil na to, že návrh postrádá tvrzení dokládající *hrubé ovlivnění* výsledků voleb skutečnostmi, které jsou mu vytýkány. Je sice pravdou, že odpůrce č. 3 na Praze 4 nevlastní nemovitost, avšak existuje celá řada skutečností vztahujících se k jeho politickému životu, které dokládají jeho vztah k Praze 4 (poslanecká kancelář na Praze 4, předsednictví oblastní organizace Hnutí ANO 2011 na Praze 4). Fotografie domovních schránek neprokazují vůbec nic ohledně předmětu řízení, tj. podmínek vzniku pasivního volebního práva do zastupitelstva Městské části Praha 4.
10. Odpůrce č. 4 ve vyjádření k návrhu namítl jeho opožděnost. Uvedl, že navrhovatel měl primárně zpochybnit registraci kandidátů na kandidátních listinách, neboť mu informace o nich byly známy již v této fázi voleb. To však neučinil. Odpůrce č. 4 bydlí od roku 2017 se svou partnerkou na Praze 4 a její jméno je uvedeno na zvonku na dané adrese. Podnikání nic nevypovídá o jeho pobytu. Ve Strančicích nebydlí od odluky se svou bývalou ženou, která mu v roce 2017 zabránila užívat tuto nemovitost (k tomuto tvrzení předložil rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2021, č.j. 17 Co 223/2021-103 o určení vlastnického práva k nemovitosti). Navrhovatel tedy vaří z vody, neboť nic z jeho tvrzení neprokazuje účelovost trvalého pobytu odpůrce č. 4 na Praze 4 či absenci jeho vztahu k této městské části.
11. Odpůrce č. 5 ve vyjádření k návrhu rovněž namítl absenci tvrzení o *hrubém ovlivnění* výsledků voleb skutečnostmi, které jsou mu vytýkány. Konstatoval, že na adrese svého trvalého bydliště se aktivně a dlouhodobě zdržuje. Na adrese, kterou navrhovatel označil za jeho skutečné bydliště, ve skutečnosti žije jeho matka. Pracovní, osobní a politické vazby na Prahu 4 má odpůrce č. 5 nejméně 12 let. Dodal, že vnímá návrh jako pokračování politického boje.
12. Odpůrkyně č. 6 označila ve vyjádření k věci samé návrh za nepodložený, účelový a nedůvodný. Na adrese v Kunraticích žila se svým bývalým manželem do roku 2018 a pak se odstěhovala na svou adresu na Praze 4 v Michli. Nemovitost mimo hlavní město Prahu koupila z investičních důvodů.
13. Odpůrkyně č. 7 ve vyjádření k návrhu namítla absenci tvrzení dokládajících *hrubé ovlivnění* výsledků voleb skutečnostmi, které jsou jí kladeny k tíži. Uvedla, že na Praze 4 žije se svou matkou, o kterou se stará. Dále ve vyjádření popsala některé skutečnosti týkající se jejího osobního a profesního života, které svědčí o jejích reálných vazbách na Prahu 4. Poznamenala, že důvěru voličů v této městské části získala ve volbách opakovaně.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

14. Odpůrce č. 8 ve vyjádření k věci samé namítl opožděnost návrhu, neboť předmětná otázka měla být řešena již v rámci přezkumu kandidátních listin a nikoliv namítáním neplatnosti volby kandidátů. Míru vlivu kritéria „materiálního pobytu“ na případnou neplatnost voleb navrhovatel nijak netvrdí ani neprokazuje. K městské části Praha 4 má odpůrce č. 8 silný faktický vztah a udržuje tam blízké společenské kontakty, v předchozím volebním období dokonce vykonával funkci radního.
15. Odpůrce č. 9 ve vyjádření k návrhu uvedl, že veřejné funkce na Praze 4 vykonává (se čtyřletou pauzou) třicet let. Obsáhle popsal svůj úzký vztah k této městské části (školy, sportovní kluby, sídlo podnikání, družstevní podíl s právem nájmu bytu, členství ve školských radách, zakladatel firem).
16. Odpůrce č. 10 ve vyjádření k věci samé namítl opožděnost návrhu z týchž důvodů jako odpůrce č. 8. Fakticitu svých vazeb na Prahu 4 popsal ve třech ohledech - a) osobním a rodinném, b) kulturním, sportovním a společenském, c) politickém. Z uvedených skutečností dovozuje, že nemůže vzejít pochybnost o existenci jeho faktického vztahu k Praze 4.
17. Odpůrkyně č. 11 ve vyjádření k návrhu taktéž namítla jeho opožděnost. Uvedla, že na území Prahy 4 podniká od roku 2017, organizuje zde kulturní akce a je členkou TOP 09 na Praze 4 od roku 2018. Je zde příslušná farnosti na Habrovce a v letech 2014 - 2016 vedla společenství maminek. Všechny její děti zde chodily na základní školu.
18. Odpůrce č. 12 se ve stanovené lhůtě k návrhu nevyjádřil.
19. V podání ze dne 25.10.2022 označeném jako „duplika“ navrhovatel s odkazem na právní úpravu obsaženou v zákoně o volbách popřel, že by jeho návrh byl opožděný či účelový. Je toho názoru, že požadavek materiální vazby kandidátů na obec (městskou část), kde kandidují, nelze naplnit pouze tím, že již v minulosti v této obci veřejné funkce vykonávali. Podle navrhovatele nestačí, že se dotýčný účastní politického života městské části tím, že se jednou za několik měsíců dostaví na jednání zastupitelstva či o něco častěji na jednání komise, ale je třeba, „aby se účastnil i skutečného života městské části.“ Stav, kdy šest kandidátů jedné volební strany a pět kandidátů další volební strany nemá v městské části skutečný pobyt ani přesvědčivý materiální vztah k této části, považuje navrhovatel nejen za hrubé porušení volebního zákona, ale dokonce za výjimečný exces. V další části podání se navrhovatel, jenž prostřednictvím svého zmocněnce nahlédl dne 25.10.2022 do soudního spisu, vymezil vůči argumentům obsaženým ve vyjádřeních odpůrců č. 2 – 11 a setrval na svém tvrzení, že žádný z nich (odpůrce č. 12, jenž se k návrhu nevyjádřil, nevyjímaje), v městské části Praha 4 fakticky nežije. Odpůrci uváděné rodinné, sociální, pracovní či politické vazby k městské části Prahy 4 považuje navrhovatel za neprokázané a nedostatečné.
20. Při rozhodování ve věci samé soud vycházel zejména z této právní úpravy:
21. Podle § 4 odst. 1 zákona o volbách právo volit do zastupitelstva obce, města nebo hlavního města Prahy má občan obce za předpokladu, že jde o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, dosáhl věku nejméně 18 let, je v den voleb v této obci, městě nebo v hlavním městě Praze přihlášen k trvalému pobytu, a státní občan jiného státu, který v den voleb, a konají-li se volby ve dvou dnech, druhý den voleb, je držitelem potvrzení o přechodném pobytu na území nebo povolení k trvalému pobytu a je přihlášen k pobytu v této obci, městě nebo

hlavním městě Praze, dosáhl věku nejméně 18 let a jemuž právo volit přiznává mezinárodní úmluva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena ve Sbírce mezinárodních smluv, (dále jen "volič"); do zastupitelstva městského obvodu nebo městské části města se zvláštním postavením (dále jen "územně členěné statutární město") anebo městské části hlavního města Prahy má právo volit ten volič, který je v den voleb přihlášen k pobytu v tomto městském obvodu nebo městské části.

22. Podle § 5 odst. 1 věty za středníkem zákona o volbách členem zastupitelstva městského obvodu nebo městské části územně členěného statutárního města nebo městské části hlavního města Prahy může být zvolen ten volič, u kterého není překážka ve výkonu volebního práva podle § 4 odst. 2 písm. a) a b) a který je v den voleb v tomto městském obvodu nebo městské části přihlášen k pobytu.
23. Podle § 90 odst. 1 s.ř.s. za podmínek stanovených zvláštními zákony se může občan, politická strana nebo nezávislý kandidát anebo sdružení nezávislých kandidátů a sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů návrhem domáhat rozhodnutí soudu o neplatnosti voleb nebo neplatnosti hlasování anebo neplatnosti volby kandidáta.
24. Podle § 60 odst. 4 zákona o volbách návrh na neplatnost volby kandidáta může podat navrhovatel, má-li za to, že byla porušena ustanovení tohoto zákona způsobem, který hrubě ovlivnil výsledek volby tohoto kandidáta.
25. Podle § 60 zákona o volbách je třeba návrh na neplatnost hlasování, na neplatnost voleb nebo na neplatnost volby kandidáta podat nejpozději 10 dnů po vyhlášení výsledků voleb do zastupitelstev obcí Státní volební komisí.
26. Soud předně považuje za potřebné vypořádat argument některých odpůrců o opožděnosti návrhu. Odpůrci č. 4, 8, 10, a 11 shodně tvrdí, že otázka splnění podmínek pro kandidáty měla být řešena již v rámci přezkumu registrovaných kandidátních listin. Tak tomu však být nemůže. V řízení o ochraně ve věcech registrace se lze ve smyslu § 89 odst. 4 s.ř.s. domáhat vydání rozhodnutí o zrušení registrace kandidátní listiny, tedy předem sestavených soupisů kandidátů, nikoliv vyškrtnutí jednotlivých kandidátů. Tento názor zastává i odborná literatura, která k tomu uvádí, že „(u)vedené ustanovení nicméně umožňuje brojit pouze proti registraci kandidátní listiny jako celku, nikoliv proti tomu, že měl být vyškrtnut některý z kandidátů. Uvedená situace je proto řešitelná až v případném řízení o neplatnosti volby kandidáta.“ (KÜHN, Zdeněk. Soudní řád správní: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2019). Soud připouští, že zpochybňování konečných výsledků voleb způsobem, jakým to činí navrhovatel, tj. poukazem na to, že jím označení odpůrci nesplňují podmínky pro to, aby vůbec byli voleni do zastupitelstva městské části Praha 4, je přinejmenším nešťastné. I ve smyslu zásady souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, jež je zmiňována v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 11. 2016 č.j. Vol 4/2016 – 191, by bylo nanejvýš žádoucí, a to především z pohledu voličů, aby tato otázka byla s definitivní platností vyřešena před zahájením samotných voleb, nicméně platná právní úprava neobsahuje instrumenty (např. žaloba na vyškrtnutí kandidáta z kandidátní listiny), s jejichž pomocí by bylo možné takového cíle dosáhnout.
27. Jedinou lhůtou omezující z časového hlediska podání návrhu na neplatnost volby kandidáta (kandidátů) je lhůta zakotvená v § 60 zákona o volbách, kterou navrhovatel nezmeškal. Soud tedy návrh vyhodnotil jako podaný včas a zabýval se jím po věcné stránce, po posouzení věci však návrh neshledal důvodným.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

28. Judikatura Nejvyššího správního soudu (viz např. usnesení ze dne 2. 7. 2004, č.j. Vol 6/2004 – 12) definuje v obecné rovině tři základní předpoklady pro vyhovění volební stížnosti následujícím způsobem: (i.) nezákonnost, tzn. porušení některých ustanovení zákona o volbách, popř. zákonů souvisejících; (ii.) vztah mezi touto nezákonností a zvolením kandidáta, jehož zvolení je napadeno volební stížností a (iii.) zásadní intenzita této protizákonnosti, která ve svých důsledcích musí přinejmenším výrazně zpochybňovat volbu předmětného kandidáta. Prokázání těchto skutečností je věcí navrhovatele, který se svým návrhem domáhá neplatnosti voleb.
29. Navrhovateli lze obecně přisvědčit v tom, že fakticitu pobytu a vztahu kandidáta k městské části, do jejíhož zastupitelstva je volen, je nutno posuzovat z hlediska materiálního, a to s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu. V nález ze dne 4. 5. 2011 sp. zn. Pl. ÚS 6/11 Ústavní soud vysvětlil, že otázka trvalého pobytu je obecně záležitostí evidenční, nikoliv faktickou, nicméně že ve věcech volebních má svůj význam materiální, který vyplývá z práva na samosprávu (čl. 100 odst. 1 Ústavy) a z oprávnění obyvatel obce spravovat si své záležitosti. Předpokladem tohoto oprávnění je vytvářet orgány obce tak, aby toto oprávnění bylo podmíněno faktickým poutem obyvatele – voliče k obci. Ústavní soud rovněž uvedl, že čl. 100 odst. 1 Ústavy nepředpokládá ochranu práva podílet se na správě obecních záležitostí u těch, kdo se skutečným životem obce nemají objektivně nic společného. Výslovně konstatoval, že *„(s)myslem formální existence obce je, aby si její obyvatelé mohli sami spravovat své vlastní záležitosti. Činí tak prostřednictvím orgánů obce. Proto také oprávnění tyto orgány vytvářet je podmíněno faktickým poutem obyvatele-voliče k obci. O existenci tohoto pouta nesvědčí sama subjektivní vůle osoby v podobě zápisu mezi občany obce, ale musí být odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřena. (...) V situaci, kdy je trvalý pobyt rozhodujícím kritériem pro vznik aktivního i pasivního volebního práva do orgánů samosprávy obce, je třeba vzhledem k závažnosti možných dopadů pečlivě zkoumat i skutečnost, zda přihlášení nebylo zcela účelovým jednáním, jehož jediným cílem byl právě vznik aktivního volebního práva, tedy jednáním obcházejícím volební zákon. Právo na zvolení si trvalého pobytu dle § 10 zákona o evidenci obyvatel je sice subjektivně veřejným právem vymahatelným ve správním soudnictví, které je odvozeno od práva na svobodu pohybu a pobytu. Ovšem není důvod jej bez dalšího upřednostnit před právem občanů územního společenství, aby se na jeho samosprávě podíleli pouze ti, kdo do tohoto společenství skutečně patří.“*
30. Nutno podotknout, že právě citovaný náleze Ústavního soudu byl vydán ve věci volebního přezkumu neplatnosti voleb do zastupitelstva obce z pohledu posuzování (ne)účelovosti splnění podmínky trvalého pobytu u 34 osob, které se přihlásily 3 týdny před konáním voleb do jediného objektu (bytu) kolaudovaného v roce konání voleb s tím, že docházení těchto osob do volební místnosti bylo organizováno nájemcem bytu. Z tohoto pohledu není případ posuzovaný Ústavním soudem srovnatelný se situací odpůrců č. 2 - 12.
31. Z nález Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2017 sp. zn. III. ÚS 3468/16 plyne, že *„(j)de především o to, aby byl zvolen kandidát, jehož faktické pouto k obci zaručuje řádný výkon mandátu a aby do procesu volby zastupitelů obce bylo zasahováno v jen skutečně výjimečných případech, tj. při zjevných excesech vůči zákonu o volbách.“*
32. Správní soudy již v minulosti ve vztahu k téže problematice dovodily, že život člověka (občana) není v dnešní době nutně spjatý pouze s jedním místem *„ve smyslu místa, kde by měl rodinu, rodiče, obydli, zaměstnání a kde by se výhradně zdržoval s úmyslem zdržovat se trvale, jak o tom hovořil Ústavní soud v nález ze dne 13. 9. 1994, sp. zn. Pl. ÚS 9/94. (...)“*

Naopak lidí (...), kteří se stěhují či dojíždí za prací, případně, kteří v průběhu týdne nepobývají na jednom místě, vlastní více nemovitostí, pracují z domova či na vícero postech a současně jsou angažováni ve veřejném životě, jejichž děti navštěvují školy nikoli v místě faktického bydliště, ale tam, kde je to pro celou rodinu organizačně výhodné, stále přibývá. Přesně o takový případ jde u zvoleného kandidáta. Za rozhodující soud v projednávané věci považoval, že faktické pouto zvoleného kandidáta k městu Česká Lípa nebylo ničím vyvráceno.“ (srov. usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, ze dne 6. 11. 2018, č.j. 64 A 23/2018-38). Tyto závěry jsou více než přiléhavé i pro nyní projednávanou věc, neboť městské části hlavního města Prahy na sebe bezprostředně navazují a soud považuje za zcela běžný, ne-li dokonce převažující trend, že občan v jedné městské části bydlí, v jiné pracuje a v jiné zase například chodí do školy jeho děti. Po kandidátech do zastupitelstev městských částí hlavního města Prahy dle náhledu soudu nelze spravedlivě požadovat, aby veškerý svůj život soustředili právě do jedné městské části. Dle navrhovatele bydlí jím označení odpůrci buď v jiné městské části Prahy anebo v obci za Prahou ve Středočeském kraji. Odpůrci to naopak popírají, nicméně i kdyby v řízení před soudem vyšlo najevo, že se častěji než na adrese hlášeného trvalého pobytu zdržují na adresách označených navrhovatelem, nebyla by tato skutečnost sama o sobě způsobilá zpochybnit jejich faktické pouto k městské části Praha 4, a to zvláště za situace, kdy navrhovatel na skutečnost prokazatelně dokládající existenci takového pouta u odpůrců sám poukázal (k tomu viz níže).

33. Myšlenky uvedené ve shora citovaném usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočky v Liberci následně rozvinul Krajský soud v Praze v usnesení ze dne 23. 8. 2022, č. j. 54 A 58/2022 – 100, v němž výslovně řešil otázku zvolení kandidáta, jehož vztah k obci byl navrhovatelem zpochybněn, ačkoliv byl zvolen do zastupitelstva obce opakovaně. Krajský soud v Praze dovodil, že „i v případech, že by se snad někdo v minulosti neoprávněně „vetřel“ do určité obce, k níž v době prvotního výkonu volebního práva ani reálně nezamýšlel založit trvalejší faktický vztah, je nutno zohlednit fakt, pokud např. v důsledku úspěšné kandidatury tento vztah následně nabyt při reálném výkonu funkce zastupitele v obecním zastupitelstvu, zejména jde-li o zastupitele uvolněného. Pokud takový zastupitel už reálně po nějakou dobu spjal svůj život s obcí, pohybuje se v ní a tráví v ní svůj pracovní čas, nelze již v následujících volebních obdobích (pokud s obcí opětovně nepřerušil vztahy) úspěšně dovozovat, že by byl jen formálním občanem obce a že by mu bylo z důvodu „hříchu v mládí“ možné volební právo odeprít.“ I tento závěr, se kterým se soud plně ztotožňuje, je možné vztáhnout na nyní projednávanou věc. Jak totiž plyne z tvrzení samotného navrhovatele, většina odpůrců - napadených kandidátů vykonávala (minimálně) ve funkčním období 2018 - 2022 mandát zastupitele městské části Praha 4. Reálný výkon funkce zastupitele v dané městské části dle náhledu soudu bez dalšího prokazuje faktické pouto osoby k obci, neboť při jejím výkonu se dotýčná osoba zcela nepochybně podílí na správě veřejných věcí týkajících se dané obce.
34. Argumentaci, kterou navrhovatel v této souvislosti ve vztahu k dotčeným odpůrcům užil a podle níž jejich jediný vztah k obci spočívá v tom, že zde poslední volební období tyj z veřejných funkcí nebo toto činit zamýšlejí, považuje soud za nemístné a nepřipustné zlehčování významu funkce zvoleného kandidáta – zastupitele obce. Na tuto dehonestující argumentaci lze reagovat tak, že navrhovatel se svým návrhem v podstatě nedomáhá ničeho jiného, než aby zvolenými kandidáty byly v rozporu se skutečnou vůlí voličů, která se projevila ve výsledcích voleb, soudem prohlášeny jiné osoby, které by pak (řeceno slovy

navrhovatele) v následujícím volebním období mohly být z veřejných funkcí namísto v návrhu označených odpůrců.

35. Soud na tomto místě činí dílčí závěr, že faktický vztah odpůrců č. 2, 5 – 10 k městské části Praha 4 jednoznačně vyplývá z jejich dřívějšího výkonu funkce zastupitele na Praze 4, a není proto nutné zevrubně analyzovat další tvrzení, která ohledně svých pout k obci tito odpůrci předložili.
36. Co se týče odpůrce č. 3, informace z veřejně dostupných zdrojů potvrzují, že se jedná o poslance Parlamentu České republiky, který je členem oblastní organizace Hnutí ANO 2011 na Praze 4, kde se nachází též jeho poslanecká kancelář. Tyto skutečnosti jsou jednoznačným dokladem faktických vazeb odpůrce č. 3 k území městské části Praha 4.
37. Odpůrce č. 4 byl do zastupitelstva městské části Praha 4 ve volbách konaných 23. 9. 2022 - 24. 9. 2022 zvolen „nově“. Jím předložené podklady, zejména pak rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2021, č.j. 17 Co 223/2021-103 o určení vlastnického práva k nemovitosti a čestné prohlášení partnerky J. K. ze dne 19. 10. 2022 svědčí o tom, že fakticky žije na adrese uvedené v záhlaví tohoto usnesení a nikoliv ve X v nemovitosti vlastněné jeho příbuznou E. F., jak tvrdí navrhovatel, a to nepochybně i s ohledem na značně vyhocené vztahy s E. F. (která není jeho příbuznou, ale bývalou manželkou). Za dané situace je třeba plně respektovat vůli voličů na Praze 4, kteří skrze demokratické volby vyjádřili odpůrci č. 4 důvěru k tomu, aby záležitosti Prahy 4 jako jimi zvolený zastupitel spravoval.
38. Odpůrkyně č. 11 má k městské části Praha 4 úzký vztah (který navrhovatel nesprávně považuje za důkaz absence vztahu k městské části Praha 4) daný tím, že na jejím území dlouhodobě podniká a politicky se zde angažuje. Pokud jde o odpůrce č. 12, navrhovatel vadně dovozuje absenci jeho skutečného a autentického vztahu k Praze 4 z toho, že na jejím území „pouze“ pracuje (z webových stránek koupaliště Lhotka plyne, že odpůrce č. 12 tam pracuje na pozici provozního vedoucího). Na rozdíl od žalobce má soud za to, že faktické pouto k dané obci zakládá též výkon podnikatelské či pracovní činnosti na území obce, neboť osoby, které na území obce dlouhodobě podnikají nebo pracují, zde za tímto účelem tráví významnou část týdne a s ohledem na to znají příslušnou lokalitu i problémy, které tamní občany trápí. Soud nespatřuje žádný rozumný důvod, proč by jim v takovém případě mělo být upřeno právo podílet se na samosprávě územního společenství, splňují-li další podmínky volitelnosti stanovené zákonem.
39. Ve vztahu k odpůrcům č. 11 a 12 soud pro úplnost uvádí, že byli zvoleni pouze jako náhradníci a nikoliv jako členové zastupitelstva. Tato skutečnost však nebrání soudu věcně posoudit, zda v době voleb splňovali podmínku trvalého pobytu i z materiálního hlediska ve smyslu judikatury Ústavního soudu. Z tohoto důvodu soud nepřistoupil k odmítnutí návrhu v části týkající se těchto dvou odpůrců pro nepřipustnost.
40. Soud uzavírá, že s přihlédnutím ke všem shora uvedeným okolnostem vážícím se k projednávané věci, jakož i k judikatuře správních soudů a Ústavního soudu neshledal důvodnými tvrzení navrhovatele o účelovosti hlášeného trvalého pobytu odpůrců č. 2 – 12, která by mohla mít za následek, že by městská část Praha 4 byla po jejich zvolení ve volbách spravována osobami, které k ní nemají reálný vztah. Jinými slovy řečeno, soud nepřisvědčil tvrzení navrhovatele, že odpůrci č. 2 – 12 nemají k městské části Praha 4 žádný faktický vztah a že jejich přihlášení k trvalému pobytu na území této městské části bylo zcela účelovým jednáním obcházejícím zákon o volbách, jehož jediným cílem bylo

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

dosáhnout vzniku volebního práva. K žádnému zkreslení vůle voličů ve volbách z důvodu, jímž argumentoval navrhovatel, tj. z důvodu neexistence faktického materiálního pouta odpůrců k městské části Praha 4, tedy v projednávané věci nedošlo. Proto nelze akceptovat ani navrhovatelem předložený přepočet hlasů získaných ve volbách jednotlivými volebními stranami, v němž navrhovatel v návaznosti na svá tvrzení dovozuje, že on a volební strana SPOLEČNĚ PRO PRAHU 4 měli ve volbách každý získat po jednom mandátu navíc.

41. V řízení nebylo prokázáno, že by došlo k jakémukoliv porušení zákona o volbách. Nedůvodný návrh tudíž soud usnesením zamítl. V souladu s § 90 odst. 3 s.ř.s. tak učinil bez nařízení jednání, neboť k závěru o neopodstatněnosti návrhových tvrzení bylo možné dojít bez provádění jakéhokoli dokazování (navrhovatel v návrhu sám uvedl skutečnosti, jež popírají pravdivost jeho tvrzení o neexistenci faktických pout odpůrců č. 2 – 12 k městské části Praha 4).
42. Na okraj soud dodává, že ke shodným závěrům dospěl v usnesení ze dne 21. 10. 2022, č.j. 3 A 75/2022-55 vydaném v řízení o jiném návrhu, jímž byla z obdobných důvodů zpochybněna volba kandidátů - odpůrců č. 8 – 11.
43. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 93 odst. 4 s.ř.s., podle kterého nemá na náhradu nákladů řízení žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není kasační stížnost přípustná (§ 104 odst. 1 s. ř. s.).

Usnesení nabývá právní moci dnem vyvěšení na úřední desce Městského soudu v Praze (§ 93 odst. 5 s.ř.s.).

Praha 26. října 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu